

Vi skal kunne
dokumentere
TEATRETS VÆRDI

Sceneliv har talt visioner med Louise Stenstrup, som for ganske kort tid siden tiltrådte som direktør i brancheorganisationen Dansk Teater. Berlingske kaldte hende ved den lejlighed "en fremmed fugl i teaterverdenen", og det passer hende egentlig ganske godt: I en tid, hvor en af de allerstørste udfordringer er kampen om opmærksomhed, anskuer hun branchen fra oven, bevarer overblikket og bygger den rede, der skaber rammerne for scenekunsten.

Af Kat. Sekjær

Rådhusklokkerne bimler bag Louise Stenstrup, der hurtigt rejser sig for at lukke vinduet. På Vartov i midten af København sidder hun på sit nye job, som direktør for brancheorganisationen Dansk Teater, der er resultatet af fusionen mellem Teatrenes Interesseorganisation (TIO) og Danske Teatres Fællesorganisation (DTF). Selvom hun har en karriere inden for det politiske miljø fra både ministerier og tænketankene Cepos og Justitia, er hun oprindeligt uddannet antropolog, hvilket hurtigt skinner igennem, når hun beskriver sit syn på dansk teater: Det er et nyt felt, hun har bevæget sig ud i – og hun er allerede igang med at gøre sine første iagttagelser i marken:

"Jeg har altid været meget optaget af, hvad det er, der påvirker vores værdier, vores opfattelser af den kultur, vi ser os som en del af. Så hele måden, hvorpå kunst og teater påvirker os, interesserer mig," forklarer hun og fortæller, hvordan hun i de sidste par måneder har besøgt en række af Dansk Teaters medlemsteatre og brugt tid på at sætte sig ind i, hvilke rammer de forskellige teatre eksisterer under, hvilke krav, de skal leve op til, og hvilke midler, de har at gøre med. Kort sagt har hun som en sand antropolog gjort sine studier og indhentet empiri; alt sammen for at forberede sig på at kunne give Dansk Teater en klar stemme og kommunikere tydeligt til og med danske politikere, medier og kulturinstitutioner.

Én klar stemme skaber mere politisk indflydelse

På spørgsmålet om, hvad det kommer til at betyde for danske teatre, at Teatrenes Interesseorganisation og Dansk Teaters Fællesorganisation nu er blevet lagt sammen, svarer Louise Stenstrup, at hun tror, det kommer til at få betydning på flere niveauer:

"Internt giver det en helt anden fællesskabsfølelse blandt teatrene, at man er i samme båd og står skulder ved skulder. Jeg tror, at det eksternt – og det er jo den verden, jeg kender til – også kommer til at betyde rigtig meget. Man kan sammenligne det lidt med et orkester: Hver eneste i et orkester har en særskilt, vigtig rolle, men et orkester spiller kun, når alle spiller sammen. Og her har hvert teater en særskilt værdi, men først når vi står sammen og taler med én stemme, kan vi nå toppen af Christiansborg. På den måde mener jeg, det spiller en helt afgørende rolle eksternt for at kunne få en stemme i den offentlige debat og blive hørt i den politiske dagsorden," siger hun og tilføjer, at fusionen også gør, at man nu får én indgang til teaterområdet:

"Før har det, efter hvad jeg hører fra journalister, været et spørgsmål: 'hvem skal man ringe til?', når man skulle høre danske teatres mening om noget. Jamen, så kunne man ringe til ét teater – men er det et udtryk for hele branchen?"

Dansk Teater skal være toneangivende og aktiv i den offentlige debat

Som et godt eksempel fremhæver Louise Stenstrup de danske museer, der er gået sammen i en brancheorganisation, før danske teatre gjorde det. Det, mener hun, kan være en del af forklaringen på, hvorfor danske museer har fået mere taletid, end scenekunsten har. Og netop taletiden og de klare budskaber om, hvad dansk teater bidrager med, ligger hende på sinde: Hun ved, hvor stor indflydelse, det kan give, når man taler, så det bliver hørt. For udover antropologens analytiske redskaber har Louise Stenstrup en tillægsuddannelse i kommunikation. Hun ønsker, at gøre Dansk Teater til en markant og vægtig spiller på kulturområdet – en organisation, man naturligt rådfører sig med:

"En af mine visioner er, at vi kommer til at blive meget mere synlige i den offentlige debat og på den politiske dagsorden. Og min erfaring er, at der også er nogen, der tydeligt skal kunne klæde politikerne på i forhold til for eksempel, hvad problemerne er i nye lovforslag – eller endnu bedre kan fortælle dem, hvad de bør og kan på baggrund af de behov og ønsker, der er inden for branchen. Og det er trods alt nemmere at gøre, når det kun er én de skal tale med, og én der skal give dem den ballast, de skal bruge til at træffe en beslutning med."

Teatrene er gode til at samarbejde

På spørgsmålet om, hvor god hun, som udefrakommende, mener teaterbranchen er til at samarbejde på tværs om kunsten og de rammer, den har til at udvikle sig i, svarer Louise Stenstrup, at det er en gammel fortælling, at teaterbranchen slås internt:

"Det er en fortælling, der hører til fortiden. Jeg synes, at fusionen mellem TIO og DTF viser en teaterbranche, der ønsker et branchefællesskab, og at de teatre, der er medlemmer har truffet en beslutning om at ville helheden. Selvfølgelig vil der, når der er en finanskasse, og midlerne er begrænsede, være en kamp om midlerne i en vis udstrækning."

Hun mener, at det, at teatrene har valgt at stå sammen, også betyder, at de i højere grad ser sig som en del af en sammenhæng, et stærkt fællesskab, så når ét teater får penge, bliver det set som et løft til hele branchen. På en skala fra 1-10 i samarbejds-skills, giver hun branchen "en 7-8 stykker", for som hun tilføjer med glimt i øjet:

"Så skal der jo også lige være lidt rum til udvikling. Men generelt set synes jeg, teatrene er virkelig gode til at samarbejde," siger Stenstrup og uddyber, at hun især har fået øjnene op for, hvor mange krav og rammer de forskellige teatre er underlagt. Teatre bruger mange ressourcer på administration i forhold til blandt andet opfyldelse af krav og kriterier for at få støtte. Særligt projektteatrene, som alene er afhængige af puljemidler, er i en ustabil og ressourcekrævende situation. Det vil hun kæmpe for bliver reduceret.

Teaterets værdi skal dokumenteres

Louise Stenstrup er meget bevidst om, at hvis hun som direktør for Dansk Teater skal være tungen på vægtskålen i politiske forhandlinger om lovgivningen på scenekunstrådet, skal hun have konkret viden at underbygge sine argumenter med. Hun taler om intern og ekstern dokumentation:

"Jeg har sagt før, at jeg gerne vil have sat scenekunsten på den samfundsmæssige dagsorden. Vi skal være den aktør, man lytter til. Og for at kunne være det, skal jeg kunne dokumentere, at teater har en værdi. Det mener jeg, man kan. Der er en iboende værdi i kunsten. Men når jeg snakker om dokumentation, er det, fordi jeg kommer fra en tænketanksverden, og jeg snakker om dokumentation på to forskellige niveauer. Der er intern dokumentation, som handler om, at når politikere for eksempel siger, at vi skal blive meget bedre til at rejse finansiering fra andre steder end offentlige midler, så skal jeg internt fra teatrene vide, altså have dokumentation for, hvor meget fundraiser de rent faktisk. Det er rigtig meget. Teatrene *gør* jo allerede rigtig meget – og det skal jeg kunne dokumentere over for ministeren i tal. For ellers bliver de (politikere, red.) ved med at træffe beslutninger på et ikke fagligt korrekt grundlag, fordi vi ikke kan vise dem, hvor meget vi selv rejser af finansiering, der er *andet* end offentlige midler."

Et andet eksempel på det, Louise Stenstrup kalder intern dokumentation kunne være, at dokumentere samarbejdet mellem teatrene:

"Når man siger: 'I samarbejder ikke'. Så er jeg nødt til at kunne fortælle historierne om, hvor meget teatrene på kryds og tværs samarbejder, men også fortælle, hvad der er for vanskeligheder ved at samarbejde – blandt andet nogle økonomiske rammevilkår, der gør, at vi har behov for at kunne langtidspanlægge. Det gælder også for at kunne sikre vores samarbejdspartnere ordentlige rammer at arbejde under," siger Louise Stenstrup og konkluderer:

"På den måde er der noget intern dokumentation, som jeg skal kunne dokumentere udadtil. Og det siger jeg, fordi min erfaring viser, at når man kan det, så gør det det meget sværere politisk at skyde det ned. Og det gør også, at der bliver truffet nogle politiske beslutninger på et fagligt grundlag. Det faglige grundlag vil jeg gerne opbygge."

Forskning i teaterets samfundsmæssigt gavnlige potentiale

Al den viden kan man samle nu, hvor teatrene står sammen i én fælles brancheorganisation, mener Louise Stenstrup, der gerne vil stå i spidsen for at skabe det, hun kalder 'en fagligt funderet vidensbank'. Den vidensbank skal også indsamle viden på et andet og mere eksternt niveau:

"Jeg er jo antropolog, så jeg mener jo ikke, at det kun er kvantitative undersøgelser, der giver et fagligt grundlag. Jeg kunne enormt godt tænke mig at opbygge en viden om for eksempel, når vi taler om 'den kulturelle dannelse', hvad er det så, der sker, når man går i teateret: Hvad er det, et teater betyder?"

Den slags undersøgelser kræver forskning, og også her vil Louise Stenstrup gerne indgå i fremtidige projekter med universiteter og forskere:

"Der kunne jeg godt tænke mig, at Dansk Teater blev en aktør. Det er jo ikke noget, man kan måle og veje på en vægtskål, men det er noget, man kan underbygge med forskning. Når vi for eksempel har projektteatre, der laver teater i andre miljøer eller skoler, så kan teater være med til at give plads til, at børn kan udtrykke ting, som kan være svære at tale om i ord. Hvad kan teater gøre for børn, der har svært ved at formulere sig i timerne? De opnår en anden inklusion i klassen ved at bruge teater i undervisningen. Vi siger ofte, at vi har betydning for den kulturelle dannelse. Og det skal vi forsøge at dokumentere gennem mere forskning. Det er undersøgelser, der tager tid."

Et Danmark i balance: Tænk kulturpolitik

Hvis Louise Stenstrup er den fremmede fugl i teaterreservatet, er hun måske en pelikan – hun har i hvert fald fyldt næbbet med nøgterne iagttagelser og gode argumenter, som hun kan kaste på kulturministerens bord:

"Hvis jeg kan sige, at teatrene bruger så og så mange ressourcer på administration i forhold til at opfylde krav, så skal jeg kunne dokumentere over for politikerne, at 'når I bliver ved med at stille krav eller ændre dem, så skal man orientere sig efter noget nyt: Hvor mange ressourcer i administration går der med det, i stedet for at lave kunst?'" forklarer hun.

Hun er optaget af at få tal og konkrete cases på bordet, som hun kan bruge i sit arbejde for at forbedre forholdene for Dansk Teater. Dét kan politikerne nemlig forstå:

"Jeg ved, at nogle kommuner også laver undersøgelser på sådan et mere hardcore grundlag. For eksempel: Hvad betyder det at have et teater for et lokalområde – for erhvervslivet, for lokalbefolkningen og så videre. Det er sådan nogle undersøgelser, jeg godt kunne tænke mig at få adgang til, og som jeg også synes er enormt vigtige i debatten om, at vi skal have teater i hele landet, fordi det faktisk betyder noget lokalt. Regeringens diskussion om

En af mine visioner er, at vi kommer til at blive meget mere synlige i den offentlige debat og på den politiske dagsorden.

Foto: Henning Hjorth.

et Danmark i balance, synes jeg er skæv, fordi man tænker, man vil have et Danmark i balance ved bare at flytte arbejdspladser ud, i stedet for at man får et Danmark i balance ved at gøre det attraktivt at bosætte sig i hele landet – både i byer, men også i oplandet. Jeg mener, at hvis man vil have et Danmark i balance, så burde det gå hånd i hånd med en stærk kulturpolitik. Der synes jeg, det er mærkeligt, at man med den ene hånd siger, at man vil hele Danmark, mens man med den anden hånd skærer på kultur og nedprioriterer det, i stedet for at opprioritere det, så det bliver attraktivt at bosætte sig. Der skal jo være noget at bo der for,” siger hun med en latter, mens hun mere alvorligt tilføjer, at det kan gøres ret håndgribeligt, at et teater gavner en by. Louise Stenstrup mener, at der er helt konkrete økonomiske parametre, som vil vise, hvilken vækst et teater skaber i restaurantmiljøet og cafe-miljøet, eller hvilke bydele der bliver attraktive, når teateret ligger der. Det har også betydning for kommuner, der gerne vil tiltrække nye borgere – eller give folk lyst til at flytte tilbage til deres hjembyer, når de er færdige med deres uddannelse i de større byer.

Scenekunstens største udfordring?

Selvom Louise Stenstrup allerede har spottet scenekunstens mangfoldighed og forcer, kan hun også sagtens pege på de udfordringer, den står overfor:

”Jeg vil gerne nævne flere: Der er politisk en tendens til, at der alene sættes fokus på sædebelægninger og publikumstal, hvor der er en risiko for, at man ensretter scenekunsten. Jeg mener, det er diversiteten i det udbud, der er, som er stærkt, og

som er det, man egentlig bør støtte. Derfor er det en udfordring, at man ikke i højere grad, når man taler om det politisk, har en kunstnerisk vurdering, men alene ser på sædebelægningen. Det er det ene problem. Så synes jeg også, der er en udfordring særligt for projektteatrene i at skabe en stabilitet i de økonomiske rammevilkår, så det ikke ændrer sig hele tiden efter de politiske vinde, men så de kan planlægge længere end et år frem. Det, tror jeg, er generelt for branchen. Der er behov for den stabilitet, som gør, at man bedre kan planlægge. De politiske krav om øgede samarbejder stiller også krav til en øget fleksibilitet i overenskomster med vores samarbejdspartnere, som vi sammen er i gang med at arbejde på. Og så er der altså også den udfordring, at der simpelthen er en mangel på viden – noget vi ikke selv har haft. Vi skal have en vidensbank med vores egne gode cases.”

Derudover er teateret udfordret af at være et medie i en samtid, hvor der er medier alle steder hele tiden, og hvor man er vant til at swipe sig igennem en historie eller være på flere medier samtidig. Den største udfordring for teateret er ifølge Louise Stenstrup kampen om opmærksomhed – og tid:

”Hvordan konkurrerer vi med alt det andet, der er? Når vi ser på det, synes jeg, vi kan være stolte af, at vi har formået at bevare publikum. Vi har ikke haft nedadgående publikumstal, selvom det er det, man ofte hører – at folk ikke går i teateret mere, men det *gør* de faktisk. Hvis jeg skal prøve at svinge mig lidt op, så synes jeg, at en af teaterets største udfordringer er tid, forstået på den måde, at teatrenes udfordring måske også er deres største styrke: Tiden til refleksion og fordybelse.”